

Lapsikohtainen arviointi

Henkilökohtainen opetussuunnitelma

Tämä arviointilomake on tarkoitettu lapsen, vanhempien ja henkilökunnan keskustelujen pohjaksi. Sen antaman tiedon avulla voidaan laatia lapselle henkilökohtainen opetussuunnitelma. Voit muokata lomaketta tarpeen mukaan.

Nykyisenlaisena se on julkaistu Leena Lummelahden kirjassa *Lapsikeskeinen esiopetus* (Kirjayhtymä 1995).

Ryhmä _____

Lapsi _____

Tarkkaile lapsen toimintaa, käyttäytymistä, kehitystä jne. erilaisissa tilanteissa (leikit, ulkoilu, ruokailu, lepoaika, ohjatut tuokiot, odotustilanteet, siirtymätilanteet, ryhmätilanteet, tilanteet toisen lapsen kanssa tai yksin ...) Pyri muodostamaan käsitys, onko tilanne tyypillinen tälle lapselle, miten hän toimii, miten hän hallitsee ko. asian.

Luo havainnointien ja muun saatavilla olevan tiedon perusteella käsitys ja merkitse rasti kyseistä asiaa kuvaavalle janalle (vasemmalta — oikealle) sen mukaan, onko tässä asiassa kehittymisen ja mahdollisesti tuen tarvetta. Merkitse rasti oikealle, jos asia on hallinnassa, lapsi on siinä hyvin vahva. Käytä arvioinnin perustana jokaisen lapsen henkilökohtaista tilannetta, ei vertailua tovereihin. Kirjoita lisäksi tai rastiin asemesta asioita muistiin.

Ota suunnittelussa ja toiminnassa huomioon lapsen tilanne, lisää lapsen mahdollisuuksia kehittyä ja oppia lisää niitä asioita, joissa hän on vahva. Anna hänelle tukea ja järjestä tilanteita, joissa hän voi kehittää myös vähemmän vahvoja alueitaan. Tarkista listaa ajoittain suunnittelun ja muistisi tueksi. Käytä esimerkiksi eriväristä kynää syksyn, joulun ja kevään merkinnöissä.

Merkitse myös lapsen kehitysvaihe, miten hän pääasiassa ottaa tietoa vastaan syksyllä, mahdollisesti joulun jälkeen ja keväällä. Kysy lapsen toiveet ja odotukset ja ota ne huomioon.

Kehitysvaihe

Syksyllä

Keväällä

Odotukset

1. VUOROVAIKUTUSTOIMINTA

Katsekontakti

* etsii kontaktia katseella, katsoo silmiin

Ilmeiden, eleiden käyttö

* ilmeet vastaavat tunnetilaa, ilmehtii ja elehtii luontevasti

* ei liioittele, ilmaisee itseään ilmeillä ja eleillä

Kysyminen

* kyselee saadakseen tietoa ja ohjeita

* osoittaa odottavansa vastausta

Kuunteleminen

* keskittyy kuullakseen ohjeen, kysymyksen jne.

* osoittaa reagoinnillaan kuulleensa ja ymmärtäneensä asian tai muun kontaktinoton

Vastaaminen

* reagoi vastaamalla sanallisesti ja muuten tilanteeseen sopivasti kysymykseen tai muuhun kontaktinottoon

Asian esittäminen

* pystyy esittämään toiveensa, tarpeensa, asiansa tms. sanallisesti niin, että viesti tulee oikeana perille

Kuvaileminen

* pystyy kuvailemaan sanallisesti jonkin tapauksen, asian, esineen, kuvan tms. niin, että toinen saa asiasta suhteellisen oikean käsityksen

Kertominen

* pystyy esittämään sanallisesti jonkin tapahtumasarjan, kertomuksen jne. niin, että kuulija saa käsityksen etenevästä tapahtumasta

Vastaa aikuisen aloitteeseen

* kielellisesti, eleillä, toiminnalla jne. tilanteeseen sopivalla tavalla

Tekee aloitteen

kommunikoidakseen aikuisen kanssa

* kyselee, kertoo, pyytää apua, ohjausta, ottaa fyysistä kontaktia jne.

Vastaa toisten lasten

kontaktinottoon

* sanallisesti, toimimalla ym. tilanteeseen sopivalla tavalla

Ottaa yhteyttä tovereihin

* puhumalla, kysymällä, pyytämällä jne.

2. ITSELUOTTAMUS, ITSETUNTO

Itsenäisyys, omatoimisuus

* omaperäisyys valinnoissa ja ratkaisuisa

* ei tarvitse paljon apua

Oma-aloitteisuus

* aloittaa leikkejä, keksii tekemistä; osaa aloittaa pelit, tehtävät, kokeilee

Rohkeus, varmuus

* uskaltaa osallistua, ei kysele joka kerran lupaa, ei jännitä, ei ujostele, uskoo osaavansa, yrittää, osallistuu, pitää oikealla tavalla oikeuksistaan kiinni

Riippumattomuus

* ei hakeudu jatkuvasti aikuisen tai tietyn toverin turviin, ei jäljittele jatkuvasti

Sietokykyisyys
* pystyy sietämään odottamista, epäonnistumista, häviämistä pelissä ja kilpailussa, sekä jonkin verran myös kiusantekoa ja kiusoitteita

Omat suorituksensa hyväksyvä
*suhtautuu hyväksyen iloiten hyviin suorituksiin, pyrkii korjaamaan virheitä

3. SOPEUTUMINEN, VIIHTYMINEN

Säännöt ja rajoitukset hyväksyvä
* noudattaa tai pyrkii noudattamaan sovittuja sääntöjä, ei vastusta tai riko jatkuvasti

Ohjeiden noudattaminen
* keskittyy kuuntelemaan, painaa mieleen, muistaa ja toimii ohjeen mukaan

Toiset hyväksyvä ja huomioonottava
* suhtautuu myönteisesti toisiin, haluaa leikkiä ja toimia heidän kanssaan
* ei vaadi jatkuvasti kaikkea huomiota, välineitä jne. itselleen, vaan osoittaa pyrkimystä antaa vuoroja ja huomiota toisillekin
* ymmärtää toisen tunteita ja oikeuksia

Iloinen, valoisa
* hymyilee, nauraa, on myönteinen ja tyytyväinen, ei pahastu vähästä

Innostuva, motivoituva, viihtyvä
* osallistuu mielellään, kokeilee, ei ole kyllästynyt, viihtyy leikeissä ja eri tilanteissa

Keskittyvä, päämäärätietoinen
* paneutuu tehtävään, leikkiin jne., pystyy ennakoimaan tulosta, johon pyrkii tietoisesti; ei jätä kesken, haluaa tehdä työn valmiiksi

Yhteistyökykyisyys
* toimii ja leikkii mielellään toisten kanssa, osallistuu yhteisiin tehtäviin, hoitaa omat tehtävänsä, tukee ja auttaa toisia, osaa iloita toisten kanssa

Vastuuntuntoisuus
* haluaa tehdä oikein, ohjeiden/sääntöjen mukaan, haluaa tehdä oman osuutensa, kokee sen luonnolliseksi velvollisuudekseen
* huomaa myös toiset

4. MOTORISET SUORITUKSET

Tasapaino
* pystyy seisomaan yhdellä jalalla, kävelee viivaa pitkin, ei kaatuile, törmäile jatkuvasti

Liikkeiden koordinaatio
* hyppää pitkää narua, hyppää hyppynarulla, potkii, heittää palloa, ottaa pallon kiinni, hiihtää, luistelee
* tekee liikkeitä ohjeen ja mallin mukaan

Kestävyys
* jaksaa juosta, hyppiä, leikkiä, osallistua liikuntaleikkeihin väsymättä heti

Ketteryys
* liikkuu ripeästi, kiipeilee, pystyy liikkumaan erilaisissa olosuhteissa: metsässä, kivillä, tunnelissa, kiipeilypuissa jne.

Rytmyisyys

* kävelee ja juoksee rytmisesti, pystyy toistamaan kehollaan ja liikkeissään erilaisia helppoja rytmejä, säilyttää rytmin

Vakiintunut käteisyys

* käyttää säännöllisesti toista kättä syödessä, piirtäessä, leikkaamisessa jne.

Oman nimen kirjoittaminen

* kirjoittaa nimensä ymmärrettävästi

Kynäote kirjoittaessa ja piirtäessä

* pitää kynää oikeassa peukalo-etusormi-keskisormi-otteessa

Näppäryys

* pujottaa helmiä, tekee tarkkuutta vaativia askarteluja
* avaa ja kiinnittää napit, vetoketjut; solmii nauhoja

Leikkaaminen

* leikkaa jokseenkin tarkasti ääriviivojen mukaan
* pystyy hyvillä saksilla leikkaamaan useanlaisia materiaaleja: paperia, ohutta pahvia, kangasta, muovia

Hienomotorinen suoritus

* värittää tarkasti, tekee askartelut ja työt siististi, varmasti
* kynänjälki varma

5. KOGNITIIVISET SUORITUKSET

Käsitteiden muodostaminen

* osaa nimetä asioita, keksii asioille yhteisen nimen, löytää yläkäsitteeseen kuuluvia käsitteitä, nimeää synonyymeja, vastakohtia jne.

Syy ja seurauksen päättelyminen

* havaitsee, mistä jokin asia on seurausta tai mitä siitä voi johtua, ymmärtää asioiden välisiä suhteita

Ongelman ratkaiseminen

* keksii ratkaisun tai ratkaisuja tilanteeseen, tehtävään jne., löytää vaihtoehtoisia mahdollisuuksia

Arvioiva ajattelu

* osaa arvioida suoritusta, ratkaisua, asiaa järkevästi, arvioi miksi tietty valinta on parempi kuin toinen ja mikä ratkaisussa on hyvää tai huonoa

Kokonaisuuden jakaminen ja yhdistäminen

* havaitsee oleellisia seikkoja esim. kuvassa: purkaa ja kokoaa
* tietää pienen yksityiskohdan perusteella mihin kokonaisuuteen se kuuluu;
* tekee palapelejä, yhdistelee osia kokonaisuudeksi

Muistaminen

* muistaa vähän aikaa sitten tapahtuneita asioita: muistaa ohjeita, sisältöjä, kokemuksia; muistaa joitakin kauan sitten tapahtuneita asioita

Kuulosarjamuisti

* muistaa kuulemiaan peräkkäisiä asioita, sanoja, kirjaimia, numeroita jne.

Näkösarjumuisti
* muistaa näkemiään peräkkäisiä kuvia, asioita, kirjaimia, numeroita jne.

Erojen ja samanlaisuuksien havaitseminen
* huomaa pieniäkin eroja ja samanlaisuuksia näkemissään ja kuulemissaan asioissa

Luokittaminen
* yhdistää asioita jonkin tai joidenkin yhteisten tekijöiden, ominaisuuksien, laadun jne. mukaan

Vertaileminen
* vertaa esineitä ja asioita jonkun ominaisuuden mukaan, ilmaisee vertailun tuloksineen sanallisesti

Sarjoittaminen
* järjestää esineitä ja asioita koon, pituuden, paksuuden jne. mukaan

* jatkaa sarjaa kaksi punaista, yksi valkoinen...

Yksi yhteen –suhteen ymmärtäminen
* ymmärtää pienten lukumäärien sisällön; kahdelle tarvitaan kaksi kynää, kolmelle lapselle kolme kirjaa jne.

Säilyvyyden, pysyvyyden ymmärtäminen
* ymmärtää asioiden ja esineiden tiettyjen ominaisuuksien pysyvän samoina, vaikka niiden ulkonäkö tai olosuhteet muuttuvat; jos mitään ei ole lisätty tai mitään ei ole otettu pois, määrä pysyy samana, vaikka muotoa on muutettu

Avaruudellinen käsittäminen
* pystyy havaitsemaan itsensä tilassa, tunnistaa ja nimeää objektien välisiä suhteita, esim. takana, vieressä, alla; ymmärtää ja osaa nimetä suuntia alas, ylös, taaksepäin, oikealle...

Ajallinen käsittäminen
* on kiinnostunut ajasta, kellosta
* käyttää ajallisia ilmaisuja eilen, tänään, huomenna, pian, kauan, maanantaina jne.

Numeroiden luetteleminen ja tunteminen
* on kiinnostunut lukukäsitteistä, ymmärtää niitä ja tunnistaa niitä vastaavia numeroita (1–20)

Kirjainten tunteminen ja kirjoittaminen
* on kiinnostunut kirjaimista, tuntee niitä ja haluaa jäljentää, kirjoittaa sanoja, sisällöllistä tekstiä

Lukeminen
* on kiinnostunut kirjoitetusta kielestä haluaa kuulla luettavan ;yrittää itse saada selvää, muodostaa sanoja; lukee, ymmärtää lukemansa

Laskeminen
* on kiinnostunut laskemisesta, yksinkertaisista tehtävistä, vähentämisestä ,lisäämisestä, suorittaa laskutehtäviä

Muuta huomioonotettavaa
